

1. In hoeverre is endoscopisch onderzoek a. gebruikelijk en b. geschikt om te beoordelen of er in een spouwmuur vleermuizen aanwezig kunnen zijn, en zo ja, welke eisen moeten aan een dergelijk onderzoek worden gesteld?
  - a) niet heel gebruikelijk, maar het wordt wel eens gedaan,
  - b) het is voornamelijk geschikt als methode om geschiktheid te beoordelen. Het bereik van een endoscoop is niet genoeg om de gehele spouwmuur te kunnen beoordelen op de aanwezigheid van vleermuizen op dat moment.

2. In hoeverre is ecologisch onderzoek a. gebruikelijk en b. geschikt om te beoordelen of er in een spouwmuur vleermuizen aanwezig kunnen zijn, en zo ja, welke eisen moeten aan een dergelijk onderzoek worden gesteld?
  - a) Zeer gebruikelijk.
  - b) Zeer geschikt, in principe zijn alle spouwmuren namelijk geschikt. De eisen zijn daardoor relatief laag, maar iemand zou ofwel als ecologisch adviseur moeten werken ofwel een relevante opleiding/cursus hebben gevolgd.

3. Indien uit de in 1 en/of 2 genoemde onderzoeken volgt dat niet kan worden uitgesloten dat vleermuizen in een spouwmuur aanwezig kunnen zijn, in hoeverre is nader ecologisch onderzoek a. gebruikelijk en b. geschikt om te beoordelen of er in een spouwmuur daadwerkelijk vleermuizen aanwezig zijn, en zo ja, welke eisen moeten aan een dergelijk onderzoek worden gesteld?
  - a) Als dat niet kan worden uitgesloten is nader onderzoek altijd aan de orde. Wanneer in een quickscan ecologie wordt geconcludeerd dat een pand geschikt is voor vleermuizen verlenen gemeenten geen vergunning meer zonder nader onderzoek
  - b) Geschikt, door de herhaalde bezoeken en kennis van veldwerkers kan in een seizoen met vrij grote zekerheid worden vastgesteld of een pand wordt gebruikt door vleermuizen. Een dergelijk onderzoek moet worden gedaan door iemand met ervaring en conform het nieuwste vleermuisprotocol.

4. Zijn er alternatieve onderzoeksmethoden beschikbaar aan de hand waarvan kan worden beoordeeld of er in een spouwmuur

vleermuizen aanwezig kunnen zijn, respectievelijk daadwerkelijk aanwezig zijn, en zo ja, welke eisen moeten aan dergelijke onderzoeken worden gesteld?

Nee er zijn geen betrouwbare andere methoden beschikbaar.

5. Wat zijn bij benadering de gemiddelde kosten per m² spouwmuur van een gemiddelde woning van de onderzoeken als bedoeld onder 1, 2, 3 en 4 naar de mogelijke, respectievelijk daadwerkelijke aanwezigheid van vleermuizen in een spouwmuur?

Uitgaande van een vleermuisonderzoek uitgevoerd door 2 veldwerkers van een typisch rijtjeshuis komen de totaalkosten uit op zo'n €4000. De kosten per m² verschillen per woning, maar dit zal tussen de €40 en €80 per m² liggen.

7. In hoeverre en op welke manier zou samenwerking tussen de bij de spouwmuurisolatie betrokken partijen, als bijvoorbeeld (behuurgers van de belangen van) corporaties, andere verhuurders, particuliere woningeigenaren, spouwmuurisolatiebedrijven en overheidsinstanties, eraan kunnen bijdragen dat de genoemde onderzoeken goedkoper kunnen zijn en ook sneller kunnen worden uitgevoerd?

Gemeenten kunnen bijdragen aan het proces door een soortmanagementplan op te laten stellen waardoor burgers kunnen aanhaken bij de generieke ontheffing voor het naisoleren van de woning. De kosten blijven dan beperkt tot het plaatsen van enkele vervangende vleermuiskasten en het aanbrengen van werende maatregelen.

8. Heeft u nog andere opmerkingen of suggesties voor het aan de orde gestelde onderwerp van spouwmuurisolatie en het in kaart brengen van de eventuele gevolgen daarvan voor vleermuizen?

De gevolgen zijn lastig in kaart te brengen. Deze zullen over enkele jaren blijken uit de transsecttellingen van het NEM.